

SAKSFRAMLEGG

Forum: Skate

Møtedato: 26.09.2018

Sak 15/2018 Deling av data – Konsepter

Beslutningssak

Historikk/bakgrunn

[Difis tverrgående digitaliseringsstrategi](#) for offentlig sektor peker ut retningen for en offentlig forvaltning som er endringsvillig, deler og gjenbraker informasjon sikkert, effektivt, og har enklere dialog med brukerne. «Deling av data» er ett av tiltakene under satsingsområdet «Felles fundament».

Mandatet for tiltaket ble behandlet i Skates arbeidsutvalg (AU) og Difi startet arbeidet med en konseptvalgutredning (KVU) i 2018.

Forslag til beslutning:

- Skate ber Difi ta med seg innspillene gitt i møtet i det videre arbeidet.
- Difi inviterer de Skate-direktørene som ønsker det til en dialog før satsningsforslag sendes til KMD 31. oktober.
- Orientering om endelig KVU samt videre planlegging av og involvering i forprosjektfasen kommer opp i Skate 5.12.2018 slik at Skate kan gi sine innspill til den videre planlegging og gjennomføring av tiltaket.

Presentasjon av saken

Konseptvalgutredning for «Deling av data»

Økt deling av data på tvers av offentlig sektor vil gi reduserte kostnader i sektoren samt flere og bedre sammenhengende tjenester til innbyggerne. Økt deling av data med næringslivet vil stimulere til næringsutvikling. Disse effektene er også i tråd med Jeløya-erklæringen som understreker behovet for en brukerorientert og effektiv offentlig forvaltning samt åpenhet og innsyn.

Nasjonale og internasjonale undersøkelser, herunder Riksrevisjonen, Produktivitetskommisjonen, OECD, m.fl., peker på et uutnyttet potensiale knyttet til deling av data. Det samme gjelder Digital 21 og Teknologirådet som understreker behovet for tilgjengelige offentlige data, mens rapporten IT i praksis peker på økt behov for brukerorienterte tjenester. Samtidig bruker andre land, spesielt innenfor EU, mye ressurser på styring, finansiering, infrastruktur og regelverksutvikling for å fremme deling av data.

Basert på disse utviklingstrekkene trenger Norge et løft innenfor datadeling. Arbeidet på dette området i offentlig sektor preges av flere gode enkelttiltak, men er fragmentert og mangler ressurser og finansiering.

Difi har initiert en KVU som er planlagt ferdigstilt høsten 2018, der formålet er å gjøre det enklere for offentlige og private virksomheter å få tilgang til og bruke offentlige data og informasjon. Dette vil i sin tur gi grunnlag for målene nevnt over, herunder brukerorienterte tjenester, en mer effektiv offentlig sektor og næringsutvikling i privat sektor. KVU'en utarbeides etter gjeldende forskrift og veileder fra Finansdepartementet (2008).

«Tenke stort, starte smått»

Rasjonalet for at Difi har valgt KVU som arbeidsform og metode er:

- Utredningen og valgt konsept vil skissere en utviklingsretning med en rekke tiltak. Tiltakene må utvikles stegvis over tid for å realisere det valgte konseptet.
- Tilnærmingen gir et godt grunnlag for å initiere beslutningsprosesser på departementsnivå og fremme satsningsforslag.
- Utredningen synliggjør et stort behov for å styrke innsatsen på dette området. Det er avgjørende å sikre ressurser og finansiering f.eks. årlig beløp til viktige tiltak.
- Utredningen skal ikke legge begrensninger for en smidig og trinnvis gjennomføring:
  - Starter med noen små tiltak i 2019 for å prøve, feile og lære

- Satsingsforslag 2020
- Desentral gjennomføringsmodell

Oppsummering høringsrunde

Difi sendte et utkast til behov, krav, mål og konsepter på høringsrunde til Skates AU 29. juni, med frist for tilbakemelding 20. august. Ni Skate-virksomheter og SSB har svart på høringsrunden. Vi mottok nærmere 300 gode innspill. Innspillene inneholdt konkrete forslag til forbedringer samt overordnede innspill knyttet til innretning, formål, behov og beskrivelse av konseptene. Difi har i tillegg gjennomført oppfølgingsmøter med fire virksomheter for å diskutere innholdet i tilbakemeldingene og håndteringen av dem i det videre arbeidet. Vi opplever at høringsrunden viser at Skates AU overordnet er enige om:

- Behovet for å styrke innsatsen
- Ønsket utviklingsretning
- Smidig og trinnvis tilnærming
- Innovasjon skjer i egen virksomhet
- Brukeren i sentrum

Konsepter

Difi beskrev ni konsepter i KVUen som ble sendt på høringsrunde, i tillegg til et nullalternativ. Det gjennomføres et nedvalg fra ni til tre konsepter, som vil være gjenstand for en samfunnsøkonomisk analyse. Oslo Economics er engasjert for å gjennomføre denne i september. Under følger en kort beskrivelse av de tre konseptene som peker seg ut i nedvalgprosessen. Alle konseptene skal bygge videre på de løsninger som allerede finnes, herunder felles data- og API-katalog, FIKS, lokale «datasjøer», med flere.

Konsept 1 – Sentral tilrettelegging, lokalt ansvar representerer en myk tilnærming. Konseptet er tungt på kultur og kompetanse, legger opp til høy grad av standardisering, men liten bruk av styringsvirkemidler for å sikre bruk av disse. Det omfatter i liten grad endringer i organisering og regelverk. Konseptet er basert på frivillighet og gir støtte til praktisk datadeling for offentlige virksomheter.

Konsept 2 – Noe for enhver tar hensyn til at offentlige virksomheter er på ulike modenhetsnivåer og det utvikles felles tekniske løsninger og kompetansetiltak for de virksomhetene som ikke har kommet så langt. De modne virksomhetene gjennomfører sine planer, men vil fremdeles være viktige bidragsytere for å sikre tverrgående løsninger. Noe nasjonal koordinering og styring, i hovedsak gjennom etatsstyring og Digitaliseringsrundskrivet vil ivareta sammenhengen mellom de sektorvise initiativene og de nyetablerte nasjonale felleløsningene samt sørge for at behovene til alle interessenter blir ivaretatt. Det bør etableres regelverk som stiller krav til at data deles hvis de kan og skjermes hvis de må.

Konsept 3 – Sentral styring, lokalt ansvar representerer en løsning med sentrale tiltak i styrings- og regelverksdimensjonen. Det etableres nasjonale funksjoner og regelverk for prioritering, koordinering og samordning av de dataene som er mest relevante for en helhetlig og effektiv forvaltning. Dette innebærer bedre styring og koordinering også av de modne virksomhetene. Det vil f.eks. bli utviklet felles krav til forvaltere av autoritative data (masterdata), for å sikre likt tjenestenivå og felles prioriteringer. Økt samhandlingsevne sikres gjennom støttefunksjoner, standardisering og felles krav til løsninger som blir obligatorisk å følge for alle virksomheter. Det kan bli behov for noen nye felleløsninger. Det bør også her etableres regelverk som stiller krav til at data deles hvis de kan og skjermes hvis de må.

Videre prosess

Difi håndterer innspill fra høringsrunden, slutfører den samfunnsøkonomiske analysen som nå pågår og ferdigstiller et utkast til KVU i oktober.

Det planlegges å fremme et satsingsforslag for 2020 til Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) basert på KVU'en. Difi ser foreløpig for seg at prosjektet skal gjennomføres som et program der ulike ansvarsområder vil bli fordelt til ulike virksomheter. Utgangspunktet er at det følger med midler

ved tildeling av oppgaver. Difi vil sammen med Skate-virksomhetene benytte 2019 til planlegging og organisering av prosjektet. Det følger ikke med ekstra midler til planleggingsfasen i 2019.

På grunn av KMDs frister må satsningsforslaget sendes KMD 31. oktober. Derfor vil Difi invitere de Skate-direktørene som ønsker det til en dialog før satsningsforslag sendes. Orientering om endelig KVV samt videre planlegging av og involvering i forprosjektet kommer opp i Skate 5.12.2018 slik at Skate kan gi sine innspill til den videre planlegging og gjennomføring av tiltaket.

Saken vil bli framlagt av Knut Bjørgaas
Saksframlegget er utarbeidet av Difi
Oslo, 10. september 2018